

Žalobci byli ovšem za stavebního řízení žalovaným těžářstvem upozorněni na nebezpečí, které novostavbě hrozí, než veškeré obavy, které žalobci v tomto směru po případě měli, byly odstraněny výsledky řízení, které bylo provedeno k příkazu okresního výboru v D. Revírní horní úřad v M. připustil ovšem možnost, že na povrchu následkem pozdějšího ssedání se půdy nastanou malé změny, než znalec podal posudek v ten rozum, že jest zcela vyloučeno, že by novostavba žalobců mohla býti ohrožena těmito malými změnami. Uváží-li se, že žalobci nejsou stavebními odborníky a že jim příslušným stavebním úřadem zřízení jejich domu bylo povoleno, nelze jim právem vytýkati neopatrnost a zavinění proto, že spoléhali na onen znalecký posudek a novostavbu zřídili. Proto jest lhostejno, jakého rozsahu jsou škody, zjištěné na domě žalobců a že stavební povolení uděluje se pouze s hlediska veřejných zájmů. Námitku žalovaného těžářstva, že žalobcům nepřísluší prý zažalovaný nárok, jelikož počali se stavbou, nevyčkávkše stavebního povolení, odvolací soud správně vyvrátil a proto zde není důvodů, které by sprostily žalované těžářstvo ze závazku §u 364 a) obč. zák. a §u 106 horního zákona, který odvolací soud vykládá v souhlasu s rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 1. února 1921, č. j. Rv I 733/20. § 364 a) byl §em 12. třetí dílčí novely k občanskému zákoníku zařazen do zákoníka samého a proto byla jeho ustanovení podrobena všeobecnému předpisu §u 1324 obč. zák., že, byla-li škoda způsobena ze zlého úmyslu anebo z hrubé nedbalosti, jest poškozený oprávněn, žádati plné dostiučinění, jinak zpravidla jen odškodnění a že podle toho dlužno posuzovati, jaká náhrada má býti dána, kde zákon mluví všeobecně o náhradě, jak tomu jest v §u 364 a) obč. zák. Nelze tedy pochybovati o tom, že při poškození ve smyslu toho zákonného předpisu platí také všeobecné předpisy §§ 1323, 1331 a 1332 obč. zák. Nesprávným jest proto dovolatelův názor, že majitel stavební parcely, poškozené dolováním, má pouze nárok na přenechání jiného stavebního místa, po případě nárok na náhradu za to, že poškozené plochy již nelze použiti jako stavební parcely, a že povinnost podnikatele hor jest omezena na zákaz, rušiti majitele povrchu v obvyklém použití jeho pozemků. Dovolatel přehlíží, že žalobci jsou vlastníky stavební plochy, že tedy dle §u 362 obč. zák. a vzhledem k stavebnímu povolení, udělenému jim příslušným úřadem, byli oprávněni, zříditi novostavbu a že dle §u 1305 obč. zák. neručí za škodu, která vznikla tím, že použili svého práva vlastnického. Příčinou škod, zjištěných nižšími soudy na domě žalobců, není tedy zřízení domu, nýbrž dolování žalovaného těžářstva, které ve smyslu §u 364 a) obč. zák. ručí za následky dolování bez ohledu na zavinění a které neprávem tvrdí, že odvolací soud přesunuje na ně následky cizího jednání, t. j. jednání žalobců.

Čís. 4917.

Určení příslušnosti pro spor, jímž manželka, jejíž manželství bylo soudy historických zemí rozloučeno, domáhá se nové úpravy výživného proti manželu, majícímu bydliště na Slovensku.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1925, Nd I 125/25.)

Rozhoduje o návrhu Bianky Z-ové v K., by rozřešen byl záporný spor o příslušnost mezi zemským civilním soudem v Praze a mezi sedrií v Prešově, pro žalobu na Jaroslava Z-a, policejního inspektora v B. na Slovensku o zvýšení výživného, ustanovil Nejvyšší soud podle Šu 52 zák. čl. I:1911 sedrii v Prešově za onen tuzemský soud, který bude příslušným k provedení sporu.

D ů v o d y:

Z předložených spisů jde na jevo tento děj:

Rozsudkem zemského civilního soudu v Praze ze dne 26. října 1917 prohlášeno bylo manželství nynější žalobkyně Bianky Z-ové s nynějším žalovaným Jaroslavem Z-em za rozvedené od stolu a lože z viny žalovaného a byl žalovaný odsouzen, by platil žalobkyni výživného 100 K měsíčně. Usnesením zemského civilního soudu v Praze ze dne 9. února 1921 bylo toto manželství prohlášeno za rozloučené pro nepřekonatelný odpor. Žalobou, podanou dne 18. prosince 1923 u zemského civilního soudu v Praze, domáhá se žalobkyně na svém bývalém manželovi Jaroslavu Z-ovi, policejním inspektoru v B. na Slovensku, zvýšení výživného ze 100 Kč na 500 Kč měsíčně, vyličujíc jednak své strádání, jednak příjmy žalovaného. Jde tedy o žalobu o novou úpravu výživného, právoplatným rozsudkem již určeného, následkem změněných poměrů po rozumu Šu 19 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. Zemský civilní soud v Praze odmítl žalobu usnesením ze dne 22. prosince 1923 pro místní nepřislušnost, ježto žalovaný nemá v obvodu dovolaného soudu obecného sudiště podle Šu 65 j. n. Žalobkyně podala pak tutéž žalobu u sedrie v Prešově, která ji odmítla usnesením ze dne 24. ledna 1924 podle Šu 141 a § 180 bod. 3 uh. civ. ř. s odůvodněním, že podle Šu 1 h) uh. civ. ř. příslušným jest pro žalobu o manželčino výživné bez ohledu na jeho výši okresní soud v Bardiově. Po té podala žalobkyně tutéž žalobu u okresního soudu v Bardiově, jenž po provedeném řízení rozsudkem ze dne 5. května 1924 v e v ě c i rozhodl a žalobu zamítl. Na odvolání žalobkyně vyřkla však sedrie v Prešově po provedeném odvolacím jednání usnesením ze dne 13. října 1924, že podle §§ 50, 180 č. 3 a 499 uh. civ. ř. zbavuje rozsudek prvního soudu účinnosti a že zastavuje řízení v té věci, protože podle Šu 413 uh. civ. ř. tato rozepře nenáleží do příslušnosti okresního soudu v Bardiově. Všechna shora uvedená usnesení nabyta moci práva. Z tohoto děje je zjevno, že pro tuto žalobu, dovolávající se následkem změněných poměrů zvýšení výživného, určeného právoplatným rozsudkem zemského civilního soudu v Praze, není toho času soudu místně příslušného ani v historických zemích Československé republiky ani na Slovensku a Podkarpatské Rusi. V historických zemích proto, že jde o nový spor, ohledně něhož místní i věcná příslušnost má býti podle Šu 41 odstavec první a druhý j. n. zkoumána podle obsahu nové žaloby; na Slovensku a Podkarpatské Rusi proto, že podle Šu 413 uh. civ. ř. lze se následkem změněných poměrů domáhati změny právoplatného rozsudku, odsuzujícího k plnění důchodu nebo jiných opakujících se dávek, j e n u s o u d u p ř e d c h á z e j í c í h o s p o r u. Podle obojího práva zkoumá soud v řízení spor-

ném svou příslušnost sám od sebe na základě údajů, jež jsou obsaženy v žalobě (§ 41 odstavec první a druhý j. n. a § 50 odst. 1 a 2 uh. civ. ř.). Ve státě Československém platí v důsledku čl. 2. zákona ze dne 28. října 1918 č. 11 sb. z. a n. dvojitá procesní právo, ale nikoliv obojí v celé státní oblasti, nýbrž každé ve své části jinak jednotného a nedílného státního celku (§ 3 ústavní listiny ze dne 29. února 1920, čís. 121 sb. z. a n.). Platí tudíž v historických zemích procesní zákony převzaté z Rakouska, kdežto na Slovensku a v Podkarpatské Rusi platí procesní zákony převzaté z práva uherského. Ustanovuje-li zákon ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. (nyní zákon ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n.) ve čl. III. čís. 3 a čl. VII. čís. 2 písm. i), že t u z e m s k e m ve smyslu civilních řádů soudních jest území Československé republiky, v e k t e r é m t y t o z á k o n y p l a t í, nesluší tomu rozuměti tak, že by oboje právo platilo v celé oblasti státu, nýbrž tak, jak bylo řečeno. Každé z obou procesních práv platí ve svém obvodu výlučně a každý z obou soudů, mezi nimiž spor o příslušnost vzešel, vázán jest procesním právem pro něj platným. S tohoto hlediska mají pravdu oba soudy, jak zemský civilní soud v Praze, tak sedrie v Prešově, že místně příslušny nejsou. Následkem toho nelze rozhodnouti, že by ten neb onen soud podle platných zákonných předpisů o příslušnosti byl pro daný spor místně příslušným. Chybí tu tedy zákonné předpoklady pro místní příslušnost tuzemského soudu pro spor, který však tuzemským soudům k rozhodnutí jest přikázán, a nezbylo tudíž než použití §u 52 uh. civ. ř. (§u 28 j. n.). Protože pak podle §u 2 uh. civ. ř. (§ 1 h) má na mysli jen prozatímní výživné), byl by pro tuto žalobu i na Slovensku a v Podkarpatské Rusi v ě c n ě příslušným sborový soud a protože podle §u 53 odstavec první uh. civ. ř. může býti soud místně příslušný určen Nejvyšším soudem bez návrhu strany i v řízení sporném, byla ustanovena sedrie v Prešově.

Čís. 4918.

Pojišťovací smlouva.

Jde o dvě různá pojištění, pojištěna-li proti ohni nemovitost a svršky v ní se nalézající. Lhostejno, že škodlivou událostí byla postižena zároveň nemovitost i svršky a že škoda byla pro oba pojištěné předměty současně a týmž protokolem zjištěna.

Mohla-li pojišťovna odmítnouti vyplacení náhrady škody, když pojištěný při vyšetřování škody křivým, překrouceným udáním se snažil, by sobě zjednal prospěch na škodu pojišťovny, nevztahuje se toto právo na pojištění nemovitosti, učiněno-li nesprávné udání jen ohledně movitostí.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1925, R II 98/25.)

Manželé František a Anna R-ovi pojistili u žalované pojišťovny týž den dvěma pojišťovacími smlouvami jednak nemovitost, jednak hospodářské stroje na téže nemovitosti. Dle §u 39 písm. g) pojišťovacích stanov, na které žalobci přistoupili, mohla žalovaná pojišťovna náhradu škody odmítnouti, když »pojištěný při vyšetřování škody křivým, pře-